КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Кафедра гуманітарної освіти

ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації учителів мистецтва

«НОВІ ОРІЄНТИРИ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ: ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ МИСТЕЦТВА У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ»

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована
до затвердження на засіданні кафедри гуманітарної освіти
(протокол № 6 від 25.05.2026 р.)

Завідувачка кафедри Анна-Марія БОГОСВЯТСЬКА

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(протокол № 4 від 04.06.2026 р.)

Голова науково-методичної ради Павло ХОБЗЕЙ

Розробники: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» (Михайлюк О.Д., ст. викладач; КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти; Гурин Л. М., канд. пед. наук, доцент, КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти).

Напрям підвищення кваліфікації: сучасні підходи до навчання в Новій українській школі у становленні чітких фільтрів відбору продуктів мистецької діяльності для формування обличчя ідентичності нашої нації, традицій, на котрих опирається історія європейської України та її унікальна культурна спадщина.

Розроблено на основі типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти.

Термін дії програми: з 01.07.2026 до 01.07.2031 року.

Рецензенти:

Яців Роман, доктор мистецтвознавства, професор Львівської національної академії мистецтв.

Наталія Шевченко, учитель-методист, учитель мистецтва та образотворчого мистецтва Львівського ліцею №75.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність розроблення навчальної програми для учителів мистецтва полягає в необхідності їх підготовки до роботи за новим Державним стандартом базової середньої освіти в контексті вимог законодавства, зокрема Конституції України, законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та на виконання заходів державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа».

Цільова група: учителів мистецтва закладів загальної середньої освіти, які забезпечують реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти НУШ.

Обсяг: 30 годин (1 кредитів ЄКТС).

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна).

Мета підвищення кваліфікації: професійний розвиток учителів мистецтва відповідно до державної політики в галузі мистецької освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей учителів мистецтва необхідних для організації навчання, виховання та розвитку вихованців відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р., та на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898.

Завдання підвищення кваліфікації:

- забезпечити усвідомлення та поглиблення знань учителів мистецтва щодо основних ідей та принципів Концепції «Нова українська школа» та державної політики у сфері культури та загальної середньої освіти;
- сформувати цілісне розуміння сутності компетентнісного, діяльнісного та особистісно орієнтованого підходів до навчання, їх взаємозв'язку та ролі у формуванні ключових і предметної компетентностей учителів мистецтва, удосконалити професійні вміння проєктування освітньо-мистецького процесу з урахуванням культурно-освітніх потреб, можливостей, інтересів та індивідуальних креативно-освітніх траєкторій учнів;
- розвинути здатність реалізовувати принципи креативного мислення та практичної зорієнтованості навчання на заняттях з мистецтва через використання життєвих ситуацій, ставлення чітких фільтрів відбору продуктів мистецької діяльності для формування обличчя ідентичності нашої нації, традицій, на котрих опирається історія наших культурних кордонів, дослідницької діяльності та національної спадщини.

- поглибити розуміння ролі мистецької діяльності у реалізації власних творчих ідей та розвитку креативного мислення та вміння застосувати їх у контексті Державного стандарту базової середньої освіти;
- підвищити професійну компетентність учителів мистецтва у створенні та використанні компетентнісно орієнтованих завдань як інструменту реалізації ключових компетентностей в освітньо-культурній галузі.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

А1. **Мовно-комунікативної**, через здатність забезпечувати здобуття освіти державною та іноземними мовами.

А2. **Предметно-методичної**, через здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; формувати та розвивати в них ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентостей; здійснювати інтегроване навчання; добирати й використовувати сучасні та ефективні методики й технології навчання, виховання та розвитку учнів; розвивати в учнів критичне мислення; формувати ціннісні ставлення в учнів.

Д.1. **Емоційно-етичну,** через здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби; керувати емоційними станами, конструктивно та безпечно взаємодіяти з учнями освітнього процесу; усвідомлювати і поціновувати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

Д. 2. **Інноваційної**, через здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; використовувати інновації в професійній діяльності; застосовувати інноваційні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності.

Очікувані результати підвищення кваліфікації

За результатами навчання слухач/слухачка:

- конструює навчальні кейси та проєктні завдання, що моделюють реальні життєві ситуації і сприяють практичній зорієнтованості уроків мистецтва;
- створює компетентнісно орієнтовані завдання з мистецтва із визначенням мотиваційного складника, інформаційної основи, проблемного завдання та критеріїв оцінювання;
- знає міжнародний досвід організації креативної освіти та способи його адаптації до українських реалій;
- володіє практичними навичками організації артпроєктів у освітньому процесі.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Контроль та оцінювання за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, під час індивідуального та фронтального опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях здійснюється експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних запитань до теми. **Оцінювання вербальне.**

Курс **зараховується** за умови **відвідування не менше 50%** авдиторних занять та **виконання** індивідуальної творчої роботи. **Максимальна оцінка за індивідуальну роботу – 10 балів.** Завдання вважається виконаним, якщо за всіма критеріями учасник набирає 7 балів.

Особливості реалізації програми: дистанційна форма навчання, курс передбачає виконання індивідуальної роботи.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат видається відповідно до кількості прослуханих годин, за умови не менше 50% від загальної кількості.

Вартість: безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням місцевих органів управління освітою, вартість згідно з кошторисом відповідно до порядку надання платних послуг для всіх інших категорій.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Зміст програми складається з 3-х модулів і 6- и взаємопов'язаних тем.

На етапі завершення навчання за Програмою слухачі виконують індивідуальну роботу зі створення компетентнісного завдання з мистецтва для учнів загальноосвітніх шкіл. Оцінювання індивідуальної роботи здійснюється за принципом «зараховано / не зараховано».

Учасники, які відвідали не менше 50% занять та успішно виконали індивідуальну роботу, отримують сертифікат відповідно до кількості прослуханих годин.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 30 год, з них: **9 год** – лекційні заняття, **15 год** – практична робота, **6 год.** – самостійна робота.

Назва теми	Кількість годин				
	Лекції	**Практичні заняття**	**Самостійна робота**	**Контрольні заходи**	**Усього**
Інтеграційно-мотиваційне заняття					
Тема 0.1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою модуля. Формування очікувань учасників.	-	1	-	-	**1**
Модуль 1. Діяльнісний підхід у формуванні ключових компентентростей в різних видах мистецтва.					
Тема 1.1. Діяльнісний підхід як складова компетентнісно-орієнтованого навчання.	1				1
Тема 1.2. Корисні арттерапевтичні практики, які передбачають активну творчу діяльність учнів на уроках мистецтва у 5-6 класах Нової української школи.		6	2		8
Усього годин за модулем	**1**	**6**	**2**		**9**
Модуль 2. Художньо-композиційні особливості музичного творів мистецтва.					
Тема 2.1. Види, мова та жанри музичного мистецтв.	2	5	2		9
Тема 2.2. Формувальне оцінювання – шлях до мотивованого навчання на уроках мистецтва у 5-6 класах НУШ.	1				1
Усього годин за моделем	**3**	**5**	**2**		**10**
Модуль 3. Художньо-композиційні й стилістичні особливості творів візуального мистецтва.					
Тема 3.1. Художній образ як основа сприйняття і розуміння змісту творів візуального мистецтва.	3	3	2		8
Тема 3.2. *Формування емоційного інтелекту учнів крізь композиційну призму візуального мистецтва українського модерну.*	2				2
Усього годин за модулем	**5**	**3**	**2**		**10**
Разом годин за навчальною програмою	**9**	**15**	**6**		**30**

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В РІЗНИХ ВИДАХ МИСТЕЦТВА

(лекція, 1 година; практичне, 6 годин)

Тема 1.1. Діяльнісний підхід як складова компетентнісно-орієнтованого навчання.

Аналіз структури традиційного й діяльнісного підходів організації проведення уроків мистецтва в контексті компетентісно-орієнтованого навчання.

Тема 1.2. Корисні арттерапевтичні практики, які передбачають активну творчу діяльність учнів на уроках мистецтва Нової української школи за модельними програмами.

Застосування інтерактивних методів інтегрованого навчання на уроках мистецтва за мотивами видатних сучасних українських мистців.

Інтерпретація художніх образів, виявлення ціннісного емоційного ставлення до українського мистецтва у контексті світової культури.

МОДУЛЬ 2. ХУДОЖНЬОО-КОМПОЗИЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ МУЗИЧНИХ ТВОРІВ МИСТЕЦТВА.

(лекція, 3 година; практичне, 5 годин)

Тема 2.1. Види, мова та жанри музичного мистецтва.

Аналіз і сприйняття творів музичного мистецтва

Палітра мистецьких жанрів та образний зміст твору музичного мистецтва.

Тема 2.2. Практична зорієнтованість навчання. Формувальне оцінювання – шлях до мотивованого навчання на уроках мистецтва у 5-6 класах НУШ

Види оцінювання. Сутність формувального оцінювання.

Критерії формувального оцінювання в 5-6 класах НУШ.

Цілі, методи та інструменти формувального оцінювання

МОДУЛЬ 3. ХУДОЖНЬО-КОМПОЗИЦІЙНІ Й СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТВОРІВ ВІЗУАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА.

(лекція, 5 година; практичне, 3 годин)

Тема 3.1. Художній образ як основа сприйняття й розуміння змісту творів візуального мистецтва.

Стилістичні й художньо-композиційні особливості візуального мистецтва українського модерну в контексті світової культури

Художня мова українського модерну за мотивами творчості Модеста Сосенка, Юліана Буцманюка, Олени Кульчицької в контексті світової культури за мотивами Густава Клімта, Альфонса Мухи та інших.

Розвиток дослідницьких здібностей, креативності та продуктивного мислення учнів на уроках мистецтва з використанням STEM-технологій.

Тема 3.2. Практична зорієнтованість навчання. Формування емоційного інтелекту учнів крізь композиційну призму візуального мистецтва українського модерну

Секрети стилістичної мови й феномену видатного українського художника-графіка Яківа Гніздовського та інших.
Концептуальні поняття для різних видів мистецтва: стиль, ритм, фактура, форма, гармонія тощо.
Майстер-клас за мотивами графічної мови Яківа Гніздовського та інших.

СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Контроль та оцінювання за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, індивідуальне та фронтальне опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми. **Оцінювання вербальне.**

На етапі завершення навчання за Програмою слухачі виконують **індивідуальну роботу** зі створення компетентнісного завдання з образотворчої діяльності за мотивами творчості видатних українських мистців I пол. XX ст. для учнів мистецтва 5-7 класів.

Критерії оцінювання індивідуальної роботи:

Критерій оцінювання	Так	Частково	Ні
	Кількість балів		
Завдання є оригінальним авторським продуктом, відповідає принципам академічної доброчесності.	* Завдання, яке містить плагіат, вважається таким, набирає 0 балів.		
Завдання укладено відповідно до змісту вказаної модельної програми.	1	0,5	0
Завдання є компетентнісним, тобто передбачає не лише засвоєння знань, а й формування практичних умінь вихованців студій, гуртків, художніх і мистецьких шкіл України.	2	1	0
Завдання підготовлено з урахуванням вікових особливостей і зацікавлень вихованців студій, гуртків, художніх і мистецьких шкіл України.	1	0,5	0
Завдання не містить фактичних та змістових помилок, оформлене грамотно.	1	0,5	0
Компетентнісно орієнтоване завдання містить такі **складники:** мотивацію (стимул), інформацію, сформульоване запитання / проблему,	3	2	0

критерії оцінювання відповіді.			
У методичному коментарі до завдання правильно зазначено ті результати навчання, на формування яких воно спрямоване	2	1	0

Максимальна оцінка – **10 балів.** Завдання вважається виконаним, якщо за всіма критеріями учасник набирає 7 балів.

Курс **зараховується** за умови **відвідування не менше 50%** авдиторних занять та **виконання** індивідуальної творчої роботи.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ:

1. Основні ідеї та цінності Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» в контексті мистецько-освітньої галузі.
2. Компетентнісний підхід у навчанні мистецтва: сутність, цілі, очікувані результати.
3. Діяльнісний підхід як основа організації навчальної діяльності учнів на уроках мистецтва
4. Особистісно-орієнтований підхід у навчанні: урахування освітніх потреб, можливостей та індивідуальних освітніх траєкторій учнів.
5. Зміна ролі вчителя й учня в освітньому процесі Нової української школи.
6. Ідеї подачі сприйняття мистецтва та творчого мислення учнів на уроках мистецтва за Блогом Наталії Шевченко https://lvivlyceum.blogspot.com/

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про повну загальну середню освіту. Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text
2. Закон України «Про освіту». Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text
3. Державний стандарт базової середньої освіти. Режим доступу : https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinskashkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti
4. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 р. Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text

Основна література

- Тисячі дитячих шедеврів. Науково-мистецький посібник для вчителів, викладачів і керівників студій художньо-естетичних дисциплін позашкільних та загальноосвітніх навчальних закладів України. (О.Д.Михайлюк. – Львів: ВД «Артклас», 2013, – 320 ст. з іл.).
- Олекса Новаківський. Альбом. – Львів: Інститут колекціонерства українських мистецьких пам'яток при НТШ, Київ: Майстер книг, 2012.– 128 ст. з іл.

- Митрополит Андрей Шептицький – основник Національного музею у Львові. Науково-популярні мистецькі видання (за ред. О.Д.Михайлюк. – Львів: часопис «Артклас», 2015-2027 рр., – 2086 ст. з іл.)
- Видання часописів Артклас за 2004–2024 рр.
- Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі: навч.-метод. посіб. О. Пометун. Київ, 2020. 104 с.
- Терещенко Василь. Цифровізація, програми чи дистанційка? Через що «просідає» читацька грамотність і як цьому зарадити. Режим доступу : https://www.youtube.com/watch?v=HdCmKk2Z7xA